

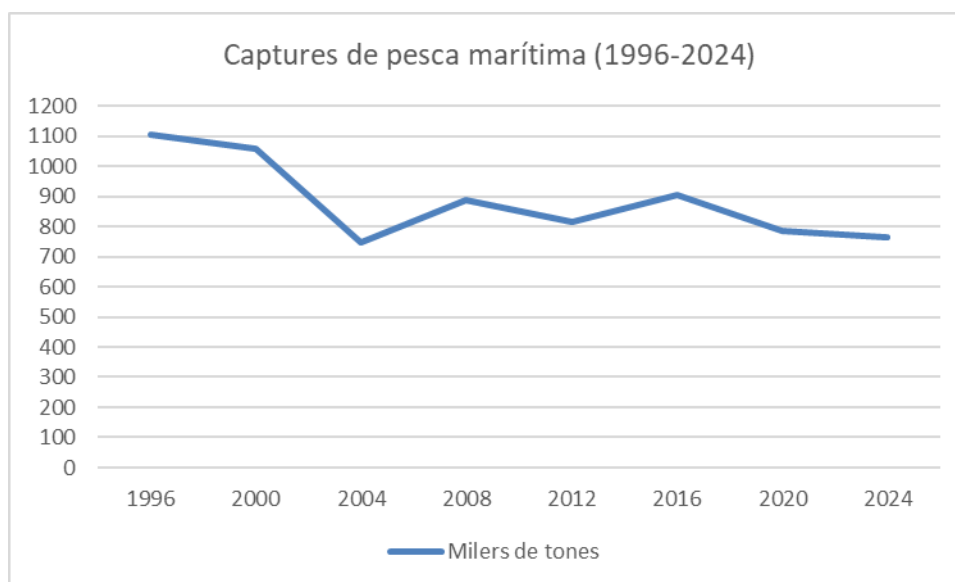
CONVOCATÒRIA: ORDINÀRIA 2026	CONVOCATORIA: ORDINARIA 2026
ASSIGNATURA: GEOGRAFIA	ASIGNATURA: GEOGRAFÍA

CRITERIS DE CORRECCIÓ / CRITERIOS DE CORRECCIÓN

1. Segons les estadístiques del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació (MAPA), entre 1996 i 2024, les captures de pesca marítima van ser les mostrades en el Document 1. Amb aquestes dades:

a) Realitzeu en el Document Annex 1 un gràfic lineal, amb tots els seus components.

Només serà vàlida la construcció d'un gràfic lineal. Es valorarà com a correcta la realització d'un eix de coordenades i l'adequada disposició de les dades, mitjançant una línia clarament diferenciada (0,75 punts). També es puntuarà la correcta incorporació i col·locació d'un títol, llegenda i font (0,75 punts). Un possible exemple podria ser el següent:

Font: Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació

b) A partir del gràfic, identifiqueu i expliqueu algun factor bàsic que incideix en la situació actual de les captures de pesca marítima.

Es valorarà, amb 1 punt, la correcta identificació i explicació d'un dels següents factors:

- L'esgotament dels caladors nacionals, especialment al Mediterrani, la qual cosa condueix al fet que les administracions competents establisquen una regulació de les captures, de les arts de pesca i de les vedes temporals.
- La política pesquera de la UE, que comporta l'establiment anual de quotes a cada Estat i limitacions de captures al Mediterrani i a l'Atlàntic per a garantir la conservació de les espècies pesqueres.

Si s'aporta un altre factor, com l'envelliment de la flota i el relleu generacional; el canvi climàtic i la seua afecció sobre la temperatura de la mar, en el cas del Mediterrani; les restriccions en caladors internacionals, entre altres, pot suplir mancances observades.

2. Basant-vos en el Document 2, responeu un dels dos apartats:

a) Enumereu i expliqueu els factors que determinen la diversitat en la configuració de les conques i el cabal dels rius peninsulars.

Els principals factors que determinen aquesta diversitat són:

- a) El relleu: influeix en l'organització dels vessants per la seua funció bàsica com a divisòria d'aigües. També condiciona l'erosió dels rius en els trams de major pendent. D'altra banda, l'altitud influeix en l'aportació de precipitació i en l'emmagatzematge de neu en capçalera, base del desgel (0,5 punts).
 - b) El rocam: la major o menor permeabilitat de la roca determina l'escolament. La seua duresa contribueix a una major o menor erosió fluvial (0,5 punts).
 - c) El clima: les precipitacions determinen el cabal dels rius i el seu règim. Les temperatures incideixen en la major o menor evaporació de l'aigua (0,5 punts).
 - d) La vegetació: fa minvar l'evaporació, redueix l'erosió i disminueix el risc d'inundacions, en retardar la incorporació de l'aigua al corrent principal (0,5 punts).
 - e) L'acció humana: modifica el règim fluvial natural amb la realització d'obres destinades a l'abastiment, la producció energètica o la regularització del cabal (0,5 punts).
- Qualsevol altre factor raonable podrà compensar parcialment l'omissió d'algun anterior.

b) Descriviu la influència del relleu i el clima en el recorregut, el cabal, el règim i la capacitat erosiva dels rius del vessant atlàntic peninsular.

Amb l'excepció de les conques gallegues i andaluses menors, es tracta de rius llargs (0,25 punts), en nàixer a prop del Mediterrani i desembocar a l'Atlàntic (0,25 punts). El seu cabal és abundant per la presència de nombrosos afluents (0,5 punts), tot i que el seu règim és irregular (0,5 punts). Presenten un estiatge a l'estiu que coincideix amb el mínim de precipitació i crescudes a la tardor, hivern o primavera, en funció del màxim pluviomètric zonal (0,5 punts). La seua força erosiva és important en trams de capçalera, però en general escassa a les planes centrals i al tram de desembocadura (0,5 punts).

Si l'estudiant/a explica que els rius gallecs tenen un règim oceànic i la resta de rius atlàntics tenen un règim fonamentalment pluvial mediterrani continentalitzat, pot compensar alguna mancança anterior.

3. A partir del Document 3, responeu un dels dos apartats:

a) Identifiqueu el tipus de paisatge vegetal representat en la fotografia, assenyaleu els seus trets principals i indiqueu la seua localització aproximada en el context peninsular.

La fotografia mostra un paisatge de bosc caducifoli (0,5 punts). Les seues espècies arbòries més representatives són les fagedes i els roures. En aquest cas, el bosc presenta clarianes que es corresponen amb prats (0,5 punts). L'estudiant/a pot esmentar altres espècies pròpies del bosc caducifoli atlàntic com castanyers, avellaners, grèvols, aurons, oms, salzes, teixos...

Aquest bosc precisa d'un clima oceànic, amb precipitacions abundants i regulars (més de 800 mm anuals), amb estius suaus i hiverns frescos, ambdós moderats per la influència marítima (0,75 punts). El relleu mostra desnivells importants, amb escassetat de zones planes (0,25 punts). Aquest paisatge és propi del nord de la Península, sobretot de Galícia, la cornisa cantàbrica o Navarra (0,5 punts). Si l'estudiant/a assenyala altres regions del nord com La Rioja, Pirineu d'Osca, etc., podrà compensar mancances anteriors.

b) Expliqueu la manera en què la vegetació influeix positivament sobre l'erosió, el clima, l'aigua i els sòls del medi natural.

La vegetació influeix positivament de la manera següent:

- a) En el relleu: estabilitza els pendents i atenua l'erosió (1 punt).
- b) En el clima: redueix la temperatura ambient en protegir de la radiació solar i genera humitat per l'evapotranspiració de les fulles (0,5 punts).
- c) Pel que fa a l'aigua: genera un efecte ombra que disminueix l'evaporació directa. A més, mitiga l'impacte de les inundacions en retenir part de l'aigua d'escolament (0,5 punts).

d) En el sòl: afavoreix els processos d'infiltració i hi manté la humitat. A més, evita l'impacte directe de les gotes de pluja (0,25 punts). També pot augmentar la seua fertilitat en transformar-se en humus (0,25 punts). Es poden compensar possibles mancances amb l'explicació ben argumentada d'altres impactes positius.

4. Responeu un dels dos apartats:

a) Amb el suport del Document 4, caracteritzeu i expliqueu l'actual distribució territorial de la indústria a Espanya.

La desigualtat o desequilibri territorial suposa la principal característica (0,50 punts).

En l'explicació d'aquesta característica es consideraria la concentració de la indústria en l'àrea de Madrid i Barcelona, i en les àrees perifèriques expressades en l'eix del País Basc i la seua connexió amb la vall de l'Ebre, l'arc mediterrani entre Girona i Cartagena, l'eix andalús entre Sevilla-Cadis-Huelva, l'eix litoral gallec i asturià (1,50 punts) i en la presència d'una àmplia àrea interior amb una feble presència industrial, excepte algun nucli com Valladolid o Toledo (0,50 punts).

b) Identifiqueu i comenteu tres dels principals factors actuals que incideixen en la localització de la indústria a Espanya.

Entre els principals factors que, arran del procés de globalització, incideixen actualment en la localització de la indústria espanyola caldria considerar:

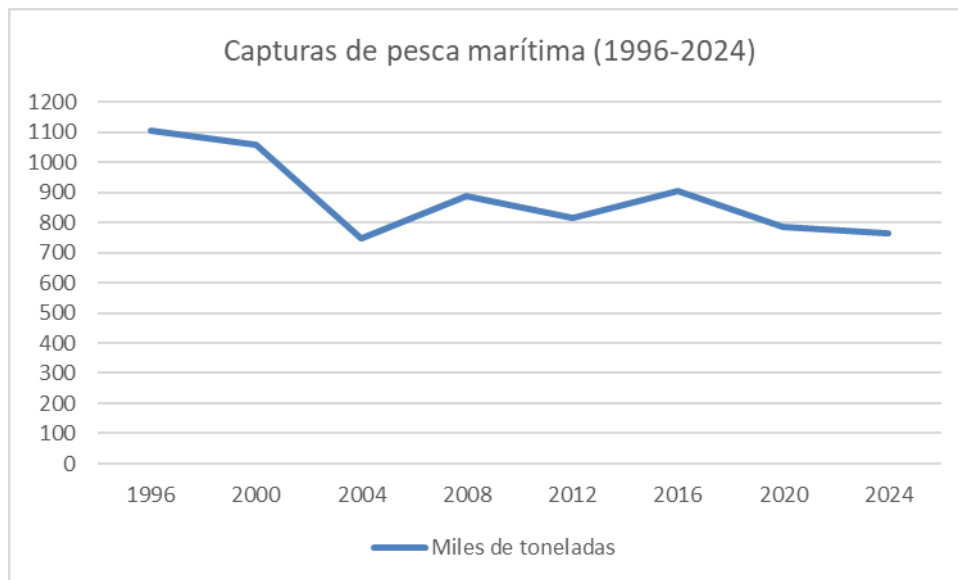
- L'accés a la innovació i a la informació, ja que resulta fonamental per a la competitivitat de la indústria (1 punt).
- La disponibilitat i la qualificació de la mà d'obra vinculada a la presència de centres de R+D+i i parcs tecnològics, que fomenten la innovació i la cooperació empresarial (0,75 punts).
- Les infraestructures de transport i comunicació, com pot ser la proximitat a nodes logístics, i de connectivitat digital (0,75 punts).

Si s'identifiquen i comenten altres factors, como pot ser la proximitat al mercat; la política i el suport institucional que proporciona avantatges competitius a les indústries que s'instal·len en un determinat territori; la concentració empresarial o l'existència de xarxes d'empreses; o la normativa ambiental i l'accés a fonts d'energies renovables que condiciona la instal·lació de noves indústries, entre altres, pot compensar fins 1 punt.

1. Según las estadísticas del Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación (MAPA), entre 1996 y 2024, las capturas de pesca marítima fueron las mostradas en el Documento 1. Con estos datos:

a) Realiza en el Documento Anexo 1 un gráfico lineal, con todos sus componentes.

Solo será válida la construcción de un gráfico lineal. Se valorará como correcta la realización de un eje de coordenadas y la adecuada disposición de los datos, mediante una línea claramente diferenciada (0,75 puntos). También se puntuará la correcta incorporación y colocación de un título, leyenda y fuente (0,75 puntos). Un posible ejemplo podría ser el siguiente:

Fuente: Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación

b) A partir del gráfico, identifica y explica algún factor básico que incide en la situación actual de las capturas de pesca marítima.

Se valorará con 1 punto la correcta identificación y explicación de uno de los siguientes factores:

- El agotamiento de los caladeros nacionales, especialmente en el Mediterráneo, lo cual conduce a que las administraciones competentes establezcan una regulación de las capturas, de las artes de pesca y de las vedas temporales.
- La política pesquera de la UE, que conlleva el establecimiento anual de cuotas a cada Estado y limitaciones de capturas en el Mediterráneo y el Atlántico para garantizar la conservación de las especies pesqueras.

Si se aporta otro factor, como el envejecimiento de la flota y el relevo generacional; el cambio climático y su afección sobre la temperatura del mar, caso del Mediterráneo; las restricciones en caladeros internacionales, entre otros, puede suplir carencias observadas.

2. Apoyándote en el Documento 2, responde a uno de los dos apartados:

a) Enumera y explica los factores que determinan la diversidad en la configuración de las cuencas y el caudal de los ríos peninsulares.

Los principales factores que determinan esta diversidad son:

- El relieve: influye en la organización de las vertientes por su función básica como divisoria de aguas. También condiciona la erosión de los ríos en los tramos de mayor pendiente. Por otra parte, la altitud influye en la aportación de precipitación y en el almacenamiento de nieve en cabecera, base del deshielo (0,5 puntos).
- El roquedo: la mayor o menor permeabilidad de la roca determina la escorrentía. Su dureza contribuye a una mayor o menor erosión fluvial (0,5 puntos).

- c) El clima: las precipitaciones determinan el caudal de los ríos y su régimen. Las temperaturas inciden en la mayor o menor evaporación del agua (0,5 puntos).
 - d) La vegetación: aminora la evaporación, reduce la erosión y disminuye el riesgo de inundaciones, al retrasar la incorporación del agua al cauce principal (0,5 puntos).
 - e) La acción humana: modifica el régimen fluvial natural con la realización de obras destinadas al abastecimiento, la producción energética o la regularización del caudal (0,5 puntos).
- Cualquier otro factor razonable podrá compensar parcialmente la omisión de alguno anterior.

b) Describe la influencia del relieve y el clima en el recorrido, el caudal, el régimen y la capacidad erosiva de los ríos de la vertiente atlántica peninsular.

Con la excepción de las cuencas gallegas y andaluzas menores, se trata de ríos largos (0,25 puntos), al nacer cerca del Mediterráneo y desembocar en el Atlántico (0,25 puntos). Su caudal es abundante por la presencia de numerosos afluentes (0,5 puntos), aunque su régimen es irregular (0,5 puntos). Presentan un estiaje en verano que coincide con el mínimo de precipitación y crecidas en otoño, invierno o primavera, en función del máximo pluviométrico zonal (0,5 puntos). Su fuerza erosiva es importante en tramos de cabecera, pero por lo general escasa en las llanuras centrales y en el tramo de desembocadura (0,5 puntos).

Si el/la estudiante explica que los ríos gallegos tienen un régimen oceánico y el resto de ríos atlánticos tienen un régimen fundamentalmente pluvial mediterráneo continentalizado, puede compensar alguna carencia anterior.

3. A partir del Documento 3, responde a uno de los dos apartados:

a) Identifica el tipo de paisaje vegetal representado en la fotografía, señala sus rasgos principales e indica su localización aproximada en el contexto peninsular.

La fotografía muestra un paisaje de bosque caducifolio (0,5 puntos). Sus especies arbóreas más representativas son las hayas y los robles. En este caso, el bosque presenta claros que se corresponden con prados (0,5 puntos). El/la estudiante puede mencionar otras especies propias del bosque caducifolio atlántico como castaños, avellanos, acebos, arces, olmos, sauces, tejos...

Este bosque precisa de un clima oceánico, con precipitaciones abundantes y regulares (más de 800 mm anuales), con veranos suaves e inviernos frescos, ambos moderados por la influencia marítima (0,75 puntos). El relieve muestra desniveles importantes, con escasez de zonas llanas (0,25 puntos). Este paisaje es propio del norte de la Península, sobre todo de Galicia, la cornisa cantábrica o Navarra (0,5 puntos). Si el/la estudiante señala otras regiones del norte como La Rioja, el Pirineo oscense, etc., podrá compensar carencias anteriores.

b) Explica el modo en que la vegetación influye positivamente sobre la erosión, el clima, el agua y los suelos del medio natural.

La vegetación influye positivamente de la siguiente manera:

- a) En el relieve: estabiliza las pendientes y atenúa la erosión (1 punto).
- b) En el clima: reduce la temperatura ambiente al proteger de la radiación solar y genera humedad por la evapotranspiración de las hojas (0,5 puntos).
- c) En el agua: genera un efecto sombra que disminuye la evaporación directa. Además, mitiga el impacto de las inundaciones al retener parte del agua de escorrentía (0,5 puntos).
- d) En el suelo: favorece los procesos de infiltración y mantiene la humedad del mismo. Además, evita el impacto directo de las gotas de lluvia (0,25 puntos). También puede aumentar su fertilidad al transformarse en humus (0,25 puntos).

Se pueden compensar posibles carencias con la explicación bien argumentada de otros impactos positivos.

4. Responde a uno de los dos apartados:

a) Apoyándote en el Documento 4, caracteriza y explica la actual distribución territorial de la industria en España.

La desigualdad o desequilibrio territorial supone la principal característica (0,50 puntos).

En la explicación de esta característica se consideraría la concentración de la industria en el área de Madrid y Barcelona, y en las áreas periféricas expresadas en el eje del País Vasco y su conexión con el valle del Ebro, el

arco mediterráneo entre Girona y Cartagena, el eje andaluz entre Sevilla-Cádiz-Huelva, el eje litoral gallego y asturiano (1,50 puntos), y en la presencia de una amplia área interior con una débil presencia industrial, excepto algún núcleo como Valladolid o Toledo (0,50 puntos).

b) Identifica y comenta tres de los principales factores actuales que inciden en la localización de la industria en España.

Entre los principales factores que, a raíz del proceso de globalización, inciden actualmente en la localización de la industria española cabría considerar:

- El acceso a la innovación y a la información, ya que resulta fundamental para la competitividad de la industria (1 punto).
- La disponibilidad y la cualificación de la mano de obra vinculada a la presencia de centros de I+D+i y parques tecnológicos, que fomentan la innovación y la cooperación empresarial (0,75 puntos).
- Las infraestructuras de transporte y comunicación, como puede ser la proximidad a nodos logísticos, y de conectividad digital (0,75 puntos).

Si se identifican y comentan otros factores, como puede ser la proximidad al mercado; la política y el apoyo institucional que proporciona ventajas competitivas a las industrias que se instalan en un determinado territorio; la concentración empresarial o la existencia de redes de empresas; o la normativa ambiental y el acceso a fuentes de energías renovables que condiciona la instalación de nuevas industrias, entre otros, puede compensar hasta 1 punto.